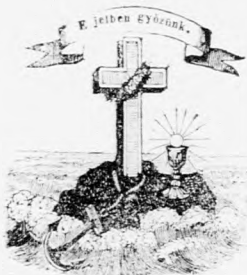

KATHOLIKUS NÉPLAP.

41. szám.

Pest, október 12. 1853.

Megjelenik a lap hetenkint egyszer, Szerdán. Előfizethető Pesten, a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügynökénél: czukorutca 6. szám, földszint, a szerkesztőségnél. Vidéken a cs. kir. postahivataloknál.

Előfizetési díj Budapesten kihordással félévre 1 ft. pp. vidékre postán, bořitékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap szerkesztését illető levelek egyszerűen „a Katholikus Néplap szerkesztőségéhez” czimezendők. (Pesten a központi papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön békeség a jó akaratu embereknek. Luk. 2, 14.

A jó pásztorról czimzett hölgyek.

Az egyház bösesége minden időben becsülte az emberi szív és társadalom minden különös szükségét, s így támadtak mind a férfi-, mind a női szerzetes rendek. Az emberi társadalom testének különböző időkben a legkülönfélébb testi és lelki sebei s nyavalyái is voltak. Egyedül az egyház birta s minden időben bírja is a szükséges gyógyszereket legkülönfélébb adományainak gazdag kincséből készíteni, mellyeket az ő tagjai, valamint férfiak, úgy nők is az Ur kegyelmétől kapnak. Minden különös nyomor eltávolítására, vagy enyhítésére létesült valamely, az egyháztól megszentelt katolikus rend, s minden, a föld színéről kívándorolni fenyegetőző magasztos erény e szerzet tagjaiban léle különös ápolását s dicsőítését. Így volt ez századok előtt, így van most is.

A jámbor asszonyok egy szerzetes társulata a jelen korban a bűnelnyomására s az erény előmozdítására különösen látszik hivatva lenni. értjük a „jó pásztorról czimzett hölgyeket“. Céljokat már nevék is hirdeti. Ők, mint a jó pásztor, utánok akarnak menni az eltévedt juhoskáknak, hogy ismét felkeressék s boldoggá tegyék azt, mi el volt veszve. Szerzetöket már 1640-dik évben alapítá Cudes Péter Franciaországban, és pedig Caenben, Normandiában. A franczia népnek a hugenotta háboru következtében elterjedt nagy erkölcsi romlása adott rá alkalmat.

Ezen jámbor asszonyok foglalatossága jelenleg ez: Ők egyfelől a felnövekedő leányokat a bűn örvényébe való eséstől visszatartóztatni, másfelől pedig a romlott s megesett nőszemélyeket az elhagyott erényre visszavezetni, és az em-

beri társadalom becsületos tagjaivá tenni iparkodnak. Hogy mindkét részre való hatásukat könnyítsék s céljokat bizonyosabban elérjék, az ártatlanok a vétkektől a legnagyobb lelkiismeretességgel el vannak választva. Minden szerzetes házaiknak bizonyos osztályai vannak, mellyek bizonyos szenteknek vannak szentelve, kiktől neveiket is veszik. Az első sz. Anna osztályának hivatik. Ebben még ártatlan leánykák, gyakran árvák találatnak, kik szüleiktől a szegénységen kívül mitsem öröklöttek. Szülők, legalább keresztény szülők nélkül, felvigyázat és nevelés nélkül, a világ a keserves szegénységet tán a bűn ösvényére vezethetné. Itt a legjobban neveltettek, és azon ismeretekben és erényekben nevednek fel, mellyek őket Isten és emberek előtt kedvesekké teszik. Bizonyos korban azután kilépnek, hogy önállólag, veszély nélkül s becsületesen kereshessék a világban kenyeröket.

A második osztályban, melly Sz. Magdolnának neveztetik, csak megesett s romlott személyek találatnak. Mindezek mint önkénytes bűnbánók léptek be, s minden órában ismét kiléphetnek. A szerzetes asszonyok feladata most az, hogy amazokat azon romlottságból, mellybe esés által vagy könnyelműségből sülyedtek, jámbor s erényes életre vezessék vissza. Szeretetteljes bánás móddal, az egymást szüntelen felváltó munka, imádság és ének közt keresztény munkás életre szoktatják őket, és csak teljes javulásuk után térnek ismét családjukba, vagy más becsületos állásba vissza. Némelylek nem is térnek többé vissza. Ha az igazi bűnbánat édességét egyszer megízlelték, sz. Magdolnaként kívánnak élni s bűnbánó ruhában meghalni.

A harmadik osztály sz. Mihályról hivatik. Ebben csak bűnhödő nők találhatók. A vi-

lági előjáróság büntető karja elérte őket bűneik miatt s a bűnhődés idejére atadta őket a jó pásztorról czimzett asszonyoknak. Nem hallják itt a szolgálai fenytés durva vagy épen káromkodó szavait, testi fenytés nem használtatik, a jó pásztorról czimzett asszonyok szeretetét a kemény szivek is befogadják, a fogság napjai nekik az ideig s örökké tartó boldogság napjaivá lesznek; tanultak, munkára s hasznos foglalatosságra szokva, többnyire mint igazi bárányok s nem szivesen hagyják el büntetésök házat, s áldják a napot, mellyen abba beléptek.

Végre a Sz. Mária-intézetben csak a felsőbb rendek leányai vannak, s ott szorgalmatos kiképzést és nevelést nyernek. A legújabb időkben végre a jó pásztorról czimzett asszonyok házaiknak még sajátos lakói is vannak. Azon néger leányok t. i. kiket a nemes lelkű genuai pap, Olivieri Miklós az afrikai rabszolga vásárokon megvesz s nagy bajjal Európába hoz, többnyire a jó pásztorról czimzett asszonyoknak kaptak szállást. Ezen szerencsétlenek, kik gyakran szivtelen szülőiktől esekély áron eladatnak, itt magasabb értelemben vett anyákat találnak: ők általuk az Isten s örök életnek újjászületnek. Szent háláérzelem fogja el aztán sziveiket, s nem tehetnek egyebet, mint azon religiot, melly őket olly boldogokká tette, teljes szivökből szeretni. Ellentállhatlan erővel és szent lelkesedéssel készíti ez gyakran őket, hogy szerencsétlen földiekhez visszatérjenek, s nekik is hozzák az üdvösség igéjét!

Ennyit a jó pásztorról czimzett asszonyok feladataról s hatasaról általában!

Magában Caenben a jó pásztorról czimzett hölgyek alapítása helyén maiglan is áll házuk a legdicsebb virágzásban, s mintegy másfél év előtt jelenték az ujságok, hogy Wiseman Miklós bibornok s westmünsteri érsek ő eminenciája Angolhonból oda jött, hogy áldásos és dicsteljes hatásukról személyesen meggyőződjenek. De fadjalom! egész 1829-ig nem volt szabad e szerzetnek magat Caennál továbbra kiterjeszteni. Nehány év előtt a jámbor de Neuville grófné Angersbe Franciaországba akarát átlántálni őket, de tervének kivitele előtt meghalt. Azonban annak méltó fia, de Neuville gróf, jámbor anyjának szándékát teljesíté. Ő a püspök engedelmével Caenből néhány szerzetesnőt hitt Angersbe, és hivatásukhoz mért házat építtetett számukra. Nem sokára általános részvétre talált a szerzet, főkép a franciaországi nemesség közt. Több előkelő asszony egész vagyonát átadá neki s belépett. Innét van, hogy e szerzet, mint a kor fő bajai ellen irányzott, általános kiterjedésnek örvend, főkép

Franciaországban, s azután Olasz- s Németonban is. Bajorország is olly szerencsés, hogy egy illy szerzetesházat birhat, és pedig Hildhausenben München mellett. A „Religio” Pestre is behoztatásukat sürgeti.

A de Neuville gróftól épült ház most anyaházzá lett, annak fejedelemasszonya 1835 óta az egész szerzet főnöke. Ezen anyaház azonban nem maradt egyszerű ház, hanem Isten segítségével egy kis faluhoz lett hasonló, és néhány szerzetesnő helyett most 800 személynél több lakik benne, apácza, szegény leány, bűnbánó nők, és sok néger gyermekek. Még Németonból is mentek bűnbánónők ezen jámbor asszonyokhoz. E háznak nincsenek jószágai, valamint e szerzet többi házaiknak sem, ők kézimunkából táplálják magokat.

Egy, az 1848-dik évben történt esemény megérdemli, hogy köztudomásra jusson. Ez arról meggyőz minket, az emberi erőt majd túlhaladó milly feláldozással és odaengedéssel telyesítik a jámbor szerzetesnők hivatásuk nehéz kötelességeit. A forradalom ezen zavaros évében esökkenvén az akkori politikai állapotok tartóságáról való bizalom, általános munkahiány mutatkozott Franciaországban. Ez az angersi anyaházban is történt. A munkahiányt nem sokára nyomasztó inség követte, és a haz akkori személyzetét végveszélylyel fenyegeté. A legnagyobb szorultságban maga körül összegyűjté a fejedelemasszony szerzetestársait, megismertette velök a szomorú állást, s eleikbe ada, mikép a ház további fenntartására vagy a bűnbánók és néger gyermekek elboesatása, vagy a legnagyobb szükség közt lehet csak választani, ugy, hogy csupán fekete kenyérral élneek. Es ime! „Egy bűnbánó nő, egyetlen egy néger gyermek sem boesatásék el; mi bőjtölni fogunk, s nem akarunk egyebet enni fekete kenyérről!” ez volt a jámbor szerzetesnők hangos kiáltása. Es ők megtarták szavukat, s nem ettek egyebet fekete kenyérről, míg a polgári béke visszatért, ekkor ők ismét munkat kaphattak, és állásuk javult. E nehéz megtartoztatásokról, mellyet az alázatos szerzetesnők a jó Pásztor és annak elveszett juhai iránt való szeretetből kiállottak, senki sem hallott egy szót is, míg csak későbbben, és pedig nem általuk, nyilvánosságra jutott, milly veszélyt hárítottak ez által jótékony intézetükről el.

Szerencsétlen védenzeik lelki apolásában tanusított önfeláldozasuk s égi beketürésük egy másik vonása szinte megérdemli, hogy feledékenységbe ne menjen. Ez az aacheni hazban történt, és előnkbe tünteti, milly eszközökhöz fo-

lyamodnak e szerzetesnők, hogy a megátalkodott bünösökből bünbánó Magdolnát képezzenek. Az aacheni házban egy, a legfeszettebb, legromlottabb és e mellett a leggonoszabb asszonyok közül vala javulásra. Ő szintugy, mint a többi bünbánó nők önkénytelenül lépett be. — E személyt gyakran megszállotta gonosz természete, és akkor nem csekély fáradságba került a szerzetesnőknek őtet lecsillapítani. Egy estve rögtön észébe jutott, hogy ő a házat elhagyja, s hajdani ezimboráihoz ismét visszatér. Egy szerzetesnő tudtul adá neki, hogy a házat minden órában elhagyhatja, csak késő estve nem, mikor a házi rend tiltja a kaput kinyitni, s valakit az utcára eresztetni; legyen tehát béketűrése jövő reggelig, mikor bizonyosan kibocsátják. De a bünbánó nő nem hallgat e szavakra, ő az ajtóhoz rohan, és mindig növekedő hevességgel kibocsátást kíván. A szerzetesnő a legnyájasabban béketűrésért esd. Mind hiába! Az örült lárma és ordítózás közt erőszakkal törekedik a zárt kinyitni. Ekkor a szerzetesnő a hideg kövezetre leborul, és az Isten irgalmasságához esd, hogy a szerencsétlenül könyörüljön, és vad kedélyét lecsillapítsa. Menetnél dühösebb lesz a bünöső, annál forróbban imádkozik az ajtatos szerzetesnő; ő egy óráig, s még egyig esd, 8 órától estve egész 12-ig éjjel imádkozik, és mint már mondtuk, az udvar kövezetén, hideg, téli éjszakán! Ekkor valahára megtört a dühösnek ereje. A szerencsétlen a szerzetesnő imádságától legyőzetett, és e mellé a kövekre leborul, hogy imáját a jámbor szerzetesnőével egyesítse. Ő visszatér most a házba, és ettől fogva a legpéldásabb bünbánó nő a jó pásztorról nevezett asszonyok aacheni házában.

Ennyit hatásuknak módjáról s dicső eredményeiről.

A mit eddig a jó pásztorról czimzett hölgyek szerzetének feladatáról, hatásuk módjáról és eredményeiről mondtunk, önkénytelenül készlet minket e jelenetekre még kis figyelmet fordítani. Valóban ezen szerzetesnők élete fölött egy felsőbb hivatás világa lebeg, és az áldott hatásuk által létesülő tünemények a jelenkor pusztaságának zöld gyepszigeteihez tartoznak, mellyek minden katolikus szívet ismét vidám reménnyel és élénk kedvvel töltenek meg. Ki tagadná ezt? Annak, ki mellett a jelenkor keserű komolyságával nyom nélkül el nem halad, inkább kiáltania kell: Valóban! a keresztény szeretet a katolika anyaszentegyházban találékony és fáradhatlan a jobban, ő az emberiség minden bajának gyógyszerét talál! Gyógyszert, minőt csak a katolika szere-

tet készíthet, illy gyógyszert a jelen idő legnagyobb bajaiban a jó pásztorról czimzett hölgyek szerzetében látunk. Korunk bajai fölött annyi panaszt hallhatni, és igen különbözök e bajok okáról való nézetek. De a hívő keresztény előtt bizonyos: hogy az előkelők s köznép között elterjedt bünök, a keresztény erkölcsök és családi élet eltünése, magának a legszentebb kapocsnak, a házasságnak felbomlása, élvezet s ismét élvezet, még a legaljasabb módon is, ez azon dagadó ár, melly korunkat éhes néppel és szám nélküli nyomorral elárasztá. E legkártékonyabb méregnövények közé — főképen a városokban, és imitt amott a falun is — azon nőszemélyek tartoznak, kik ártatlanságukat a bün pocsolyájában elásták, és a szó valódi értelmében ordító oroszlányokként járnak körül, keresvén, kit elnyelhetnének. Az itt letört virágok és kárhozatba döntött lelkek számtalanok! Ki gátolja meg e romlást? Talán a világi hatóságok? Korántsem! Némeleg állodalmak inkább olly házakat nyitnak, vagy tűrnek, mellyek minden romlás gyűlhelylei! — A rossz nevelés, szegénység és könnyelműség fájdalom! olly szerencsétlen nőszemélyeket mindig terem, kik e házakban a gyalázatnak és szégyennek szentelik magokat. Mások gyakran egyéb házakban is elég alkalmat találnak arra, hogy bünre adják magukat. Mindezek az emberi nem gyalázatjává lesznek, valódi rémképek, gyakran kellemes alakban, ők minden nyomor legmélyebb gödrében vannak, s mindig mélyebbre ássák ezt, melly az egész emberi nemet végromlással fenyegeti!

De e mélység még nem a pokol mélysége, belőle még szabadulás s megváltás lehetséges, és pedig szent egyházunk által. — A jó pásztorról czimzett asszonyok házaiba nem csak szegény szüzek fogadtatnak be, kiket szegénységök a bün lakaiba vezethetne, nem csak eltévedt leányok, kik ismét az erény és bünbánat ösvényére akarnak térni, hanem a jó Pásztorról czimzett asszonyok háza azok számára is megnyil, kik a gyalázat házaiból ismét ki akarnak lépni, hogy az Istent és lelkeket keressék. Bünök mélységébe is bevilágít néha az Isten kegyelmének éltető napja, ők meg akarnak szabadulni az őket környező romlástól, de a világban nem találnak tisztességes állást. Ekkor az egyház kezét fáradhatlanul lenyújtja a romlás mélységébe, hogy szabadítson, hol valamely szív szabadulásért eseng, s hol kiáltás hallatszik segítségért. Miként a szerető anya örömmel tárja ki karjait, hogy gyermekét ismét visszafogadja, ki atyái házától távol lévén, a beköszöntő éjjel eltéved, így tesz az egyház is.

A ki csak az erény világos útját elveszté, s a bűn éjjelében eltévedt, annak könyörületesen oda nyújtja karjait, hogy testén és lelkén segítsen. A jó Pásztorról czimzett nők valóban eszközök az Isten kezében, mellyek által egyházában az emberi nem üdvére s országának e földön való felépítésére nagyokat akar művelni.

Egy más elmélkedés ötlük itt eszünkbe, egy elmélkedés, melly alkalmas arra, hogy lelkünkben bűt s bánatot gerjesszen. Egyedül a szeretet, a keresztény szeretet és a kívánság, azon utakon haladni, mellyeket az Üdvözítő előnkbe rajzolt, készíti a jó Pásztorról czimzett asszonyokat lelki és testi irgalmasság eselekedeteire. A szűzek, kiket ők az erény ösvényén megtartanak, a bűnös nők, kiket arra visszavezetni akarnak, előttök teljesen idegenek; semmi kötelesség nem kényszeríti őket, hogy azoknak napi és éjjeli nyugalmukat, testök és lelkök ereit feláldozzák. És ők mégis állhatatos buzgalommal, mindenek, mit a világ nekik nyújt, önkényes odaengedésével, sőt az élet odaadásával is teszik azt.

Kérdem most: mit teszünk mi kötelességből a ránk bizottakról való gondoskodásunkban? Mit teszesz te keresztény atya, és te keresztény anya, hogy fiadat, vagy leányodat mindig erkölcsösen, fedhetlenül neveljed? Ime! az Isten a te kezeidből kéri egykor gyermekeidnek lelkeit, és jaj, háromszor jaj neked, ha egy közülök a te vételked által elvész! Valjon mit teszesz? kérsz, intesz, óvsz- és sírsz-e, gondoskodol-e legnagyobb javaid, saját gyermekeid megóvásáról, miként azt a jó Pásztorról czimzett asszonyok mások gyermekeiért, és idegen bűnös nőkért teszik? És ha mindenben nem is teszed ellenkezőjét annak, mit ők tesznek, valjon az ő hatással összehasonlítva nem olly kiesi és esekély-e a tied, hogy kis ujad körmére férne? De a jó Pásztorról czimzett nők az ítélet napján egykor ellened fel fognak kelni, és bizonyosságot tenni ama napon, mellyen az Ur a te kezeidből kéri vissza gyermekeid lelkét! —g.

Hét baj ellen egy orvosság.

Ember! ki fennén hordozod
Legfelső tagodat,
S nem is anyától születtnek
Véled szép magadat;

Ember! ki aljas szenvedély —
Fősvénység rabja vagy,
S a szemfényvesztő kincs után
Sovárg lelked; — avagy

Kit undok testiség zavar,
S unatlan bűnre készit,
És testi ugy, mint lelkikép
Készítgeti a vést;

Ember! kit epés arczat
Irigy nek árul el,
S rozsz lelked jellege miatt
Utál a jobb kebel;

Ember! kinek mértéke nincs
Ivás- s evésben,
S a telhetlenség büne van
Véled mindszüntelen;

Ember! kinek bösz- indulat
Trónol szived felett,
S kiütve ész-uralmadat,
Sok vész közé vetett . . .

És végre, oh ember! kinek
A jóra kedve nincs:
Hallgass réám, a gyógyszer egy —
Csak a sirra tekints!

LAKATOS PÁL.

A fa-feszület.

Volt egykor egy Erzszi nevű szegény arva K. városában; apja meghalt, mielőtt ismerte volna, édes anyját pedig 8 éves korában vesztette el. Rokonai jószívű emberek voltak ugyan, de magok is szegények és sok gyermekkel terhelve; ezek a szegény arván nem segíthettek. Egy vasárnap délután, a melly napot olly sokan, kivált a fiatalság közül bűn napjává tesznek, a szegény arva a szentegyházba ment, és ott a bold. szent Szűz oltáránál forró könnyek közt buzgón imádkozott: hogy a kegyelemnek Asszonya vegye pártfogásába, és segítse őtet valami jó szolgálatba. Az eképen imádkozó leánykát egy gazdag földes asszony, kinek 4 órai távolságra feküdt a várostól jószaga, vette észre s így szólta meg: „Édes leanyom, te olly szomorú vagy; mi a bajod, és miért könnyeztél olly igen imádságod közben?” — „Ah, felelt a leányka, hogy ne volnék szomorú, hiszen nyolcz nap előtt temettük el édes anyámat, apámat nem is ismertem, és most nem tudom, hova forduljak nyomoruságomban; ezért esedezem a bold. Szűzhez, hogy pártfogásába vegyen, és valami jó szolgálatba segítsen.” „És a te imádságodat, mondá az asszony, meg is hallgatta a szent Szűz. Jöszte velem, én anyád fogok lenni.

A jötevő nő csakugyan magával vitte a szelid gyermeket kastélyába, mindenféle asszonyi munkákr. megtaníttatá, s a leányka aképen fe-

lelt meg várakozásának, hogy saját gyermeke gyanánt szerette meg, mert legkisebb kívánatát is szófogadón és hiven teljesítette. De Erzsi nem bízta el magát szerencsés sorsában, hanem inkább a falu minden hajadonának például szolgált alázatosság és szelidségben; minden ember szerette is őtet. Így élt ő 14 évig gond nélkül és elégedetten második anyja oldala mellett, és egy nap sem mulasztá el halát adni Istennek, ki az árváknak atyja, hogy róla olly kegyesen gondoskodott. Amde a földön nincs maradandó öröm; Erzsi felett is elborult a derült ég. Jötevője hosszasan és veszélyesen megbetegedett. A jó leány olly hiven apolta őtet, mint ezt csak a legjobb gyermek teheti édes anyjairányában. Ezért sokszor eképen szólott hozzája a beteg:

„Édes leányom, te olly sokat fáradozol körülöttem; saját magzatom sem viselhetné jobban gondomat. A szeretetet ugyan elegendőképp megfizetni nem lehet, azonban én úgy gondoskodtam rólad végső akaratomban, hogy halálom után ne kelljen szükséget szenvedned.“

Erzsi sirva fakadt és kérte jötevőjét, hogy ne szólna többé a halálról; de a nemesszívű nő ezt felelte szavára: „Ne könyezz, édes gyermekem! a halál nem olly félelmetes, mint a minőnek látszik, ő csak a valódi jó barátunk, ki a testi fogságból, mellyben sínlödiünk, megszabadít és felnyitja előttünk az ajtót egy szebb hazába. Lásd, ma van épen husvét napja, mellyen Üdvözítőnk feltámadott. Milly dicső volt az ő teste, ugy fénylett, mint a napsugár. Ezen Jézus egykor az én testemet is fel fogja támasztani. Ott ismét találkozunk, és ha te erkölcsösen éltél, megőrizted ártatlanságodat: úgy bizonyára látni foglak ő nála, s pedig elválhatlanul, szenvedések nélkül.“

Néhány nap múlva csakugyan meghalt a kegyes nő, s végső kívánsága felolvastatván, az állott bene: miszerint örökbe fogadott lányának négy ezer forintot hágy örökségbe, mellyek egy kalmárnál vannak letéve, s hogy drágaságaiból szabadon tetszése szerint választhat magának. — No ugyan nem egy irigy arz volt látható a boldogultnak vérrokonai közt, kik a szerencsés Erzsit aképen gyűlöltek, mint az egyiptomi Józsefet testvérei! Azonban a kevéssel megelégedő Erzsi a drágaságok elosztásakor nem választott magának sem arany gyűrűket, sem drága nyakláncokat, vagy értékes gyöngyöket, hanem egy fafeszületet, mellyet jötevője betegágyan egyre kezében tartott, esőkjaival halmozott és a szeretetnek könnyeivel áztatott. „Ez, mondá az örökösökhöz, kik választása felett jóízűt kaczag-

tak, ez nekem a legkedvesebb emlék. Emlékeztetni fog engem utolsó intéseire, miket halványult ajakkal adott nékem: ha Abban bízom, ki itt a kereszten függ, ugy soha sem maradok vigasztalás és segítség nélkül.“ Ugy van, végső óráinkban nem nyujtanak vigasztalást sem a gyöngyök, sem a drága kövek, hanem a kereszten függő Jézus.

Erzsi jötevője halála után férjhez ment a uraság kertésze fiahoz, egy erkölcsös és munkás ifjuhoz, és öt évig igen boldogul éltek házasságukban. De ekkor nagy baj érte őket: férje ugyanis a fákat nyesegetvén, leesett és jobb karját eltörte, mellynek ő aztán, rosszul tétetvén az helyére, soha többé hasznát nem vehette. Eképen a szolgálatot odahagynia kellett csekély kegyelemkenyér mellett. A szolgálat nélkül maradtak most a négy ezer forint fejében egy hazatettek magoknak egy kis kereskedéssel együtt és hogy boltjukat szépen rendbe hozzák, egy vagyonos polgártól ezer forintot kölcsönöztek. Ők a kevéssel is elégedetten és boldogul éltek és Isten megáldá őket magzatokkaal. Amde még csak most jöve a legsúlyosabb csapás és a kísértésnek legnehezebb órája. A kalmár kinél a négyezer forint vala, bukást hirdetett és Erzsi az egész sommát egy fillérig elvesztette. Mihelyt a vagyonos polgár a bukást meghallotta, dühösen tört házukba, dult fult, káromkodott és husvétra felmondotta pénzét azon fenyegetéssel, ha arra meg nem fizetnek: ugy ő minden további kereset nélkül mindenüket, még az utolsó vánkost is fejük alatt eladatja — e közben az asztalra ütött és csak ugy habzott dühében. Erzsinek szive majd meghasadt fájdalomában, mert nem volt egy jó barátja is e földön. A husvét nagyhét közelgett, kétszeres kinszenvedési hét vala ez, mert a határidő a fizetésre végére járt és nem mutatkozott a reménységnek csak legkisebb sugara sem, habár ő gyermekeivel és aggodó férjével egyre Istenhez fohászokodott, segítségért imádkozott.

Nagyszombat estején, midőn mindnyájan a szentegyházba mentek feltámadásra s Erzsi csak maga maradt otthon házipásztornak, gondosan bezárta az ajtókat, kezébe vette a feszületet, mellyet egykor magának emlékül választott, le térdelpelt és eképen imádkozott:

„Ó isteni Megváltóm! milly nagy inségben, vagyok én; de nem magamért aggodom, hanem szegény gyermekeimért, kiket adal nékem; anyai szivem majd meghasad kebelemben, nem magamért, de gyermekeimért esdek hozzád. Atyám! ha lehetséges, vedd el tőlem a kinoknak e poharát.“ Most elhallgatott, de ujra könnyek közt elkezdé:

„Ah! gyermekeim insége megszakasztja szíve-
met. Te, édes Üdvözítőm, szánalommal tekintél
le a keresztfáról szűz Anyádra, s feltámadásod
által megörvendeztetted; tekints reám is bűnös
anyára s add, hogy husvét napja reám örömnep
legyen.

Mintha mázsányi teher esett volna le szíve-
ről, nyugodtan kelt fel imádságából és a feszü-
letet ismét helyére akará függeszteni; de akkor
szemébe ötlött, hogy hátulsó felén egy dara-
boeska levált és a padlóra esett, mert a könnyek
bősége s kezeinek melegségétől, melyben azt
tartá, az enyü felolvadott; most tehát az ablak-
hoz lépett, hogy lássa, mikép igazíthatná vissza
a levált darabkát. S ime, a feszületből vakító
fény sugárzott elő s midőn tovább vizsgálód-
nék, látta, hogy belsejében egy drága kövekkel
dusan kirakott aranykereszt van. Ekkor bánat-
könyvei édes örömkönyvekké változtak.

„Oh feltámadott Üdvözítő! kiálta fel, Te
imádságomat ismét nyomban meghallgattad;
vedd örömkönyveimet hálaldozatul.“ — Elgon-
dolhatjátok, édes atyámfiai, minő nagy lehetett
a hazajött férjnek és a nagyobbacska gyermekek
öröme, kik szomoruan tértek haza a feltámadá-
ról, midőn az örvendő anyjától az isteni kegye-
lem nagyváltat hallották; mindnyájan térdre es-
tek ét halat adtak a jó Istennek.

A drága, nagyértékű keresztet eladták egy
aranyművesnek; az érette bejött pénznek egy
részével kifizették adósságukat, a többit félre-
tették szükség esetére s takarékos gazdalkodással
annyira vitték, hogy gyermekeiket nem csak
nagyra nevelték, hanem becsületesen ellátták
öket. De a fa feszületet, mint becses emléket
még a késő unokákra is hiven fentartották, hogy
ezek is megemlékezzenek a mennyei áldásra, mel-
lyet Isten nekik a legnagyobb inség idején
nyujtott.

Garay Alajos.

Katholikus hitélet.

XLVI.

Nyitra. Folyó hó 2-án meglepő ünnepélynek van-
lank tanui. Ugyanis e napon Thurzó György ur, tren-
cséni születés, 40 éves, Zólyom megyébe kebeleztet bá-
baszéki lutheranus lelkész szíve sugallatát követve,
lemondván a Luther-féle tanokról, melyeket 16 év le-
folyta alatt hirdetett, az egyedül üdvözítő hitet feltalá-
landó, visszatért a keresztény katolika egyház kebelébe.
A hitesküt a sz. Máriáról nevezett sz. Ferencziek temp-
lomában nt. Graf l Ódön atya kezében tette le fényes
gyülekezet előtt. Mélyen megható volt, midőn a hiteskü

ünnepélyes letétele után az e végre oltárhoz rendelt gyón-
tatószekbe vonult, első gyónását elvégzendő, mit kenet-
dús beszéd követett, mely által szívünkre köttetett vilá-
gosan, mint kelljen a sz. hit paizsa alatt az élet hánykodó
tengerén evezni, hogy e földi pálya után az örökkévaló-
ságban bizton kiköthessünk. Ajánlom ez uj testvérünket
Krisztusban a t. ez. olvasó közönség buzgó imáiba.

Német Viktor,
sz. ferenczrendi áldozár.

XLVII.

Kraszna-Horka-Várallya, october 5. A
magasztos béke ölében mindinkább felviruló hitélet nyi-
latkozatai örömmel töltik el a hívő keresztény katolikus
keblét. Kis körünkől is néhány épületes adattal kívánom
hitrokonim e részbeni örömet nevelni. Nem régen K. H.
Hosszú-réthy főkegyházi hívem, özvegy Emődi And-
rásné 100 váltó forintot olvasott ki asztalomra, olly ké-
réssel, hogy ezen özvegyen a helységbeli egyház részére
két zászlót készítessek. A esinosan kiállított zászlók álta-
lam már meg is szenteltetvén, a templom ékesítéséül szol-
gálnak. E jámbor nő további áldozat-készségét is ajánlá,
mellyért e mostoha időben illő méltánylást érdemel. Esz-
metársulatilag felhozom t. ez. Neogrady Antal szomszéd
hárskúti földbirtokos ur s áhíthatos neje t. ez. Sikécz Bor-
bala asszony nemes tettét. Említett ur, mint volt uradalmi
tiszt, hosszas s hív szolgálatai tekintetéből herczeg Száz-
Coburg-Gothai Augustus ő fensége által legujabban évi
nyugdijjal ellátatván, megemlékeze szent Pál intéséről:
„mindenért hálát adjatok“ s a hárskúti plebániái anya-
egyházat szinte egy pár ékes zászlóval megajándékozta, a
melly is sept. 30-án — az Oltári szentség imádása napján
— alkalmi beszéd mellett általam megszenteltetvén, leg-
ott körmenetileg használtaték. Ugyanezen egyház irányá-
ban szokott bőkezűségét tanúsítá mélt. gróf Andrássy
György ur ő nagysága is, kinek értésére esvén, hogy a
betegek végellátásánál használtatott ezüst edények az
1840-ki hadjáratkor erőszakkal elvitetvén, az előbbinél
ékesebb s czélszerűbb megaranyozott ezüst szelenczét
készíttetett. A mélt. grófnő pedig született gr. Köni-
segg Franciska asszony ő nagysága a Kraszna-Horka
várbeli templom részére legujabban Bécsből a szenség-
tartó s gyertyákra remekszepségű csinált virágokat kül-
de. Mint ritka tüneményt említem meg ezuttal t. ez. E-
rössy Lajos uradalmi alügyész urnak díeséretes tettét,
ki is ágostai evangélikus létére a k. h. váraljai templom
előtti helytelen idomu s az eső által lemosott régi feszü-
let helyébe egészen újat saját kezével művészi izléssel
ingyen festeni sziveskedett. Az Ur Isten fizessen meg e
nemeskeblű jótévőknek szíves áldozatukért! — Végül
örömhír gyanánt írom hitrokonimnak, hogy plebániám
körében febr. 2-kán Szurovi Zuzanna, april 4-én
pedig Laurincz György lemondván az ágostai vallás-
ról, az egyedül üdvözítő rom. kath. hitre tért. Megjegy-
zésre méltó, hogy ezen egyének s a tavali mrgtért Simkó
János is a kraszna-horkai várbeli bold. Szűz képe előtt
ohajták a ker. kath. hitvallást kezeimbe letenni, s én eb-
béli ohajukat azon lelkipásztori intéssel teljesítém, hogy
a bold. szűz Máriát, ki illy varázs erővel vonzá őket ma-
gához, mint az isteni kegyelemnek Anyját éltük fogytáig
hálás szívvel tisztelni s minden ügyeikben segítségül hív-
ni el ne mulasszák.

Pongrácz György
helybeli alesperes és plebános.

HAZAI TUDÓSÍTÁSOK.

Komárom megyei Csalók közből. Ohajtva vártuk Vas Gereben urnak „Falusi estvéit“, és a mikor megjöttek, nem tettük a mestergerendára, hanem azonnal olvasásához fogtunk; hanem bizony vannak e könyvecskére némely észrevételeink, a mi igen természetes: mert ha az ember a mostani szük időben könyvet vesz, csak megmondhatja, mi nem tetszik benne.

Az első allegóriában „mikor teremtette Isten a magyart sat.“ sok furcsa van, mi azon tisztelettel, mellyel Isten iránt viseltetnünk kell, nem jól fér össze; ugy is fáj az ember szíve, midőn erkölestelen, durva emberek az Isten nevét illetlenül említik, nem kellene hat nekünk szánt könyvben olyan módra Istent említeni, a mint nem illenék, mert bizony Istentől nem lehet elég tisztességesen szólni. Aztán: miért van az Isten kis betűvel nyomtatva? van-e ennél nagyobb főnév? ha a mi nevünket nagy betűvel nyomtatjuk, csak az Ur Isten nevére is kikerülne annyi fekete máz. Nekünk olyan furesán esik, ha Isten nevét kis betűvel látjuk írva, mert nem is tudjuk, hogy ez miért van így. Bizony kár, hogy ezen allegória másképp nincs írva, olyan sok szép is van benne.

Az egy falat kenyeret, természettudományt, magyar gazdálkodást, házi orvost örömmel olvastuk, sok szép s igaz van benne; bizony mi sokban hátra vagyunk, minek az az oka: hogy iskolába nem igen jártunk, és míg gyermekeink évenként csak egy kántorig járnak, akár ki tanítson, nem sokat fognak tanulhatni; és ez nem is lesz másképp, míg a szülők gyermekeik iskoláztatására nem kényszerítetnek.

De a házi orvosban a könyv 71-dik lapján, a 3-ik szakasz, melly így kezdődik: Megint az Istennel áll elő sat. schogy sem fért fejünkbe, ez igen vastag! hát így kell a nép előtt bíróról beszélni? nem lehetett volna tisztesebb hasonlattal élni? én bíró nem vagyok, hanem bírói hatalom alatt, de ezen megbotránkoztam és más falusi társaim is. Lássá Vas Gereben ur! Istent és előjáróinkat tiszteltünk kell, és róluk minden illendőséggel szólnunk, mert ugyis bajainknak egy oka: hogy ezek iránti tiszteletünket a rossz emberek csökkentették. Az Ur jó ember, ki ki minket jóra tanítani akar, és azért kis falunkban hatan fizettünk elő könyvecskéjére; hanem kérjük, csak olyat írjon és fogadjon el, a mi nem botránkoztató; ezt más faluban is mondták mások, és hisszük, hogy teljesedni fog, s akkor a falusi estvéket a katolikus néplappal szívesen olvasandjuk: mert vannak köztünk — igaz kevesebben — kik ha nem vesznek is könyvet, de azt kölesön kérvén, szívesen olvassák, leginkább vasárnap és a téli estvéken mert nyáron igen fáradt a falusi ember a munkától.

Egy falusi gazda.

Könyvhirdetés.

Legujabban megjelent Egerben, s minden egyház megyei hivatal utján, valamint a szerzőnél, s Emeric Gusztáv pesti könyvkereskedőnél kapható **Karénekés kézi-könyv.** Manuale Musico Liturgicum stb. Érseki jóváhagyással latin-magyar kiadásban szerkeszté és kiadta **Zsászkovszky Ferencz**, egri székesfőegyházi karmester, képezdei tanár stb. Ezen 31 ivre terjedő s díszesen kiállított kiadásnak ára 4 fr. 30 kr. pp.

Rövid tartalma:

A munka általános átnézete. „Asperges me“, „Vidi aquam“. Gyertyaszentelő boldog Asszony ünnepi szertartás. Hamvazó szerdai ajtatosság. Virágvasárnap délelőtti ajtatosság. Nagycsütörtöki délelőtti ajtatosság. Nagypénteki délelőtti ajtatosság. Jeremiás siralmi latinul, magyarul. Nagyszombati délelőtti ajtatosság. Föltámadási ajtatosság. Buzaszentelési szertartás. Keresztjáromheti rendtartás. Urnapi rendtartás. A főpásztor ünnepélyes elfogadásának szertartása.

Veesernyék, ugymint: I. Közvasárnapokra. II. Ünnepnapokra, jelesen:

Karácsony napjára. Sz. István első martyr napjára. Sz. János apostol és ev. napjára. Apró szentek napjára. Ujesztendőre. Vizkereszt napjára. Jézus nevenapjára. Húsvét vasárnapjára. Fehér vasár. kezd. áld. csütört. Áldozó csütörtökre. Pünkösdi vasárnapjára. Sz. Háromság vasárnapjára. Urnapjára.

III. Bold. szűz Mária ünnepeire.

IV. A Szentek tulajdon ünnepeire, (egész éven át az egyházi naptár szerint rendezve.)

V. Közveesernyék a Szentek tiszteletére.

Hymnusok, mellyek esztendőn át a veesernyék alatt előfordulnak.

Lauretomi Litánia a szokott négyrendbeli Antiphonákkal.

Vegyesek, ugymint: Sz. Lélek segítségül hívása Szentséggeli áldásra, és hálaadásra szolgáló énekek, mellyek a betűrendszerinti jegyzékben föltalálhatók a munkában.

Reponsoriumok az énekes sz. Mise és processiók alatt, orgonával és a nélkül négy hangra.

Praefatio orgona kísérettel.

Függelék. Rövid oktatás a sz. Gergelyféle romai karénekről.

Toldalék a keresztjárom-heti rendtartáshoz, az egyházi-megyék védszenteiről szóló Antiphonákat magában foglalva.

Intrádák, szokott ünnepélyeknél használhatók.

Ezen könyv magában foglalja mindazt, mit a karmestereknek és a népkántoroknak az év minden ünnepein előforduló szent szertartások körül tudni és tenni kell, a hol szükséges orgona kísérettel, vagy csupán énekek ellátva, sőt a hol a szertartások megengedik, mint: a nagyhéti, sz. Márk napjára, keresztjárom napokra, s Urnapjára való Responsóriumok s Antiphonák még négy énekhangra eredetileg alkalmazva is találhatók; továbbá az egész évre való Veesernyék, Hymnusokkal együtt orgona kísérettel s mindenhol kellő utasítással ellátva vannak; hogy így ezen kézi könyvben az egyházi énekészek és orgonisták minden előforduló esetekre utmutatást nyerjenek, s ez által az eltéréseknek gát vetessék. A benne előforduló s közhasználatban levő latin hymnusok száma 41-re megy, a magyar népénekeké 29-re, a négy hangra latin énekeké 18-ra, a zsolnároké 20-ra, a litániáké 6-ra megy. A Gregorianum énekbeni öngyakorlat könnyítésére e könyv végéhez csatolt rövid oktatás a tanító képző intézeteken kívül még a papnöveldekben is biztos vezetőül szolgálandó, úgy hogy e könyv — gazdag tartalmára nézve különben is jutányos — minden illetők figyelmébe ajánlatik. Használható a Lelkész urak által is. —

Különfélék.

A jó s olesó könyvkiadó társulat oct. 6-kán a pesti központi papnövelde könyvtár-teremében választmányi ülést tartott, az elsőt a t. alelnök, főtiszt. Danielik János egri kanonok ur elnöklete alatt. Az elnök ur jelentést tett a katolikus egyetek bécsi közgyűléséről, tiszteletteljes szavakkal emlékeztvén a társulatnak nem rég elbucszott mélt. Igazgatójáról, ki Bécsben a jó s olesó könyvkiadó társulatot olly jelesen képviselte s a német katolikus egyetnek bemutatta. A gyűlés elnöke minden, a tárgyhoz nem tartozó szöbeszédet kizárt, s csak is így történhetett, hogy alig 1 1/2 órai tanácskozás után igen számos s fontos ügyek intéztettek el, s határozatok hoztattak, melyekről a jegyzőkönyv bővebben fog tudósítani. Előlegesen is minden családtyák s ifjúsági barátok öröme tudtul adjuk, hogy a társulat ifjúsági iratokból szinte egy egész kis könyvtárt kiállítani, magát eltökéltette, sőt már munkába is vette.

Szabó Imre urnak „Néphez alkalmazott egyházi beszédei”-nek első kötete e lapok szerkesztőségénél 1 fr. 20 krért még mindig kapható.

Annak tanuságául, hogy Bécsben a közszellem nem csak politikai, hanem vallási tekintetben is igen javul, szolgáljon a következő épületes eset, mely augusztus 28-kán történt, s melyet egy szemtanu imigy mesél el: „Én az említett napon a Sárutezán át a Máriahilfi templomnak indultam. Egyszerre esőngetni hallok, s ime a pap vitte a szentséget a beteghez. Mindenki levette kalapját, keresztet vetett, némelyek le is térdeltek — no ez még semmi rendkívüli dolog, ez még egyike ama régi szokásoknak, melyeket a régi, jó s hiterős időkben még megmentettünk. De midőn a pap közelebb jött, imádkozó hangokat hallék: „Szent, szent a Sabaoth Istene!” Feltekintek, s ime egy sereg fiatal embert látok, kik fődetlen fővel a pap után ballagtak, s az Ur Istennek tisztelet-kiséretére voltak. Eleinte azt hittem, hogy álmodom, hogy álomban Bécsét látom, minő volt 300 év előtt. De a hangok mindinkább közelebb jöttek, a tisztelgők csapata mindinkább növekedett, s mélyen megindulva magam is hozzá csatlakoztam, s a beteg házáig kísértem. De még itt sem széledtek el a kísérők, hanem imádkozva vártak, míg a pap kijött. S most ismét hangos dicsőénekek között a templomig kísérték ötet, hol is a szentséggel megáldottak a térdre borultak. — S kik voltak ezen fiatal férfiak, kik a közömbös bécsi járdataposóknak ismét megmutatták, hogy mi az a katolikus érzelem? A mesterlegény-egyet teremébe a tanórákra siettek. S minő hatást tett ezen jelenet a népre? A beteg házában lakók mind egybegyűltek s könyben uszó szemekkel imádkoztak egyetemben a pitvarban álló legényekkel. Az uton pedig minden arczon meglepetést, esodálkozást s megindulást lehet olvasni; sok felnőtt ember s gyermek örömmel csatlakozott a menethez. Csak rajta továbbá is ezen az uton, derék legények! úgy nem sokára meg fogjuk élni, hogy az emberek többé nem szégyelendik magokat nyílt utcán is katolikusoknak bevallani! — Bár a közlővel mi is

így kiálthatnánk fel a pesti mesterlegényekhez, s mondhatnánk: Csak rajta tovább is ezen az uton derék pesti mesterlegények, így nem sokára meg fogjuk élni, hogy a pesti t. belvárosi lelkész urak nem lesznek kénytelenek többé az imádandó utiköltséget titkon a beteghez vinni, azon alapos félelem miast, hogy az imádandó Szentséget feltett kalappal mellette elmenő, nevetlen járdakoptatók tiszteletlen bántalmának ki ne tegyék. Meg vagyunk győződve, hogy a ki Pestre a mesterlegények együletébe hozza, Isten s az embereknek a legkitünőbb szolgálatot teszi.

Csöd tanítói állomásra. Somogy megyében a Lengyel-tóthi mesteri hivatal megürülvén, betöltése 1854-dik évben, 12-dik martiusban, a csöd pedig folyó évi október 25-re határozottatott. A hivatal elnyerésére kívántatik, hogy a vállalkozók a magyar és német nyelvben jartasak legyenek. Következendő az évi fizetés: vagyon egy fél telek földje, melyet a község munkál, 12 pengő fr. készpénz. Minden pár 1/4 rész pozs. mérő gabonát ad, és minden vonó marhával bíró polgár egy szekér tüzi fát. Ide járul a szokott temetési stóla. A pályázók folyó évi október 24-én kellő bizonyítványikkal ellátott folyamodásaikat a helybeli plebánosnak adják át.

Könyvismertetés. A „Pesth-Ofner Localblatt” sept. 29-i száma nt. Peltzmann Gergely atya oktató imakönyvéről a következő kedvező nyilatkozatot adja: „Örömmel figyelmeztetjük a keresztény olvasó közönséget egy könyvre, mely 682 lapnyi terjedelemben, 3 aczél-metszettel ékesítve 2-ik kiadásban megjelent, s több bel- és külföldi főpap méltányló elismerésének örvend. Ezen gyakorlatilag oktató és buzgóságra terjesztő könyvet, mely a templomban ép ugy használható mint a házi ajtatósságoknál, a legtisztább és legbensőbb áhitat szelleme lengi át; felosztásai a legezészerűbbek, s részei a legjobb összefüggésben vannak. Főadata: a szív azon szent érzelmét felgerjeszteni, melyek az örök lény világos megismerésére, s a legtisztább erkölcs s jámborságra vezetnek. Ezen korszerűleg szerkesztett erkölcsgyakorló templomi és házikönyv, melynek címe: „Geistliche Wegweiser” „Lelki Kalauz” stb. már előszavában igen gyakorlati bevezetést és szükséges utmutatást tartalmaz; ad továbbá eszközöket a valódi keresztény életre; üdvös életszabályokat, oktatásokat elmékedéseket, többféle ajtatóssági-gyakorlatokat és imákat különféle idő, állapot és személyek igényei- és szükségieikhez alkalmazva, háromnapos lelkigyakorlatokat és oktatást mind a betegeknek mind azoknak számára, kik a betegek és haldoklók mellett virrasztanak. Igen, még halálos ágyadon sem kíván ő téged elhagyni, hanem hű és biztos kézzel a síralom e völgyéből egy jobb világba vezetni. Azért is reményteljesen ajánljuk e tartalomduis imakönyvet annál is inkább, mivel becsületes szerzője, különös keresztény szeretetből az emberek szegényebb osztályait is figyelembe véve, ez üdvös könyvet a legjutányosabb áron fűzve 1 pfrton adja, s a tiszta jövedelmet különféle jótékony czélokra szenteli. Bizományilag Eggenberger Ferd. ur könyvkereskedésében kapható. Pest, sept. 26. 1853.

Kiadja „a jó és olesó könyvkiadó társulat,” szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomtatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országut, 6. sz.